

Příloha k žádosti o poskytnutí dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje na rok 2013
Inspirační výstava k předloženému projektu AKCE TĚLA II:

Úvodní slovo k zahájení výstavy AKCE TĚLA Žerotínský zámek v Novém Jičíně, sobota 8. října 2011

Letošní 125. výročí narození novojičínského rodáka Antona Koliga, pozdějšího profesora Státní akademie výtvarného umění ve Stuttgartu a expresionistického malíře evropského významu je dobrou příležitostí k uspořádání kolektivní výstavy spolku výtvarných umělců Arkáda UVU ČR, a to hned z několika důvodů.

Prvním - a to netřeba rozebírat - je přihlášení se k uměleckému odkazu Antona Koliga, bravurního malíře mužských aktů, jak ostatně samotný název výstavy **Akce těla** signalizuje.

Druhým důvodem se jeví nutnost obnovy kulturně historické paměti místa, lidí. Tato potřeba je, jak plyne čas, permanentní. Nový Jičín se ve druhé půli devatenáctého století nachází na vrcholu své síly díky produkci klobouků a textilních továren a ve stejném čase je rodištěm hned několika malířů a sochařů. Jmenujme pokračovatele uměleckého rodu Bergerů, Julia Bergera, pozdějšího profesora vídeňské Akademie, malíře monumentálních historizujících fresek Eduarda Veitha, autora výzdoby Hucklových vil, divadel v Ostravě, Klagenfurtu, Praze a vstupní haly přírodovědného muzea ve Vídni, secesního krajináře Hugo Baara, přítele Úprky a Jaroňka, architekta Czajkeho, Bluma, ze sochařů Franze Barwiga, autora sousoší Tančících Kunwaldanů na kašně na náměstí v Novém Jičíně, laureáta nejprestižnějšího Bienále v Benátkách. Mladšího sochaře Leopolda Hohla, autora pro mne nesmrtelného Darmošlapa. A konečně se dne 1.7.1886 narodil Anton Kolig, spolužák Egon Schieleho na vídeňské akademii, spoluzakladatel rakouského expresionismu. Není divu, že Nový Jičín je uváděn v rakouských pramenech jako enkláva výtvarného umění.

Tato silná generace umělců dává podnět k organizaci kulturního života města.

Podnikatelé Huckel, Bohm, Peschl, obchodníci Roubitschek aj. se stávají donátory místních umělců. Vzniká tak silná tradice, která působí až do druhé světové války. České obyvatelstvo, obsazující Nový Jičín po válce, k této tradici hledí nedůvěřivě nebo ji nezná a rozvíjí bohatý kulturní život především hudební - sborový zpěv, komorní orchestry klasické hudby, taneční orchestry, divadlo.

Dá se říci s jistou měrou zjednodušení (omlouvám se, že nerozepisuji aktivity amatérů, např. významného spolku Jaroněk, což nedovoluje ani formát projevu), že výtvarné aktivity současného ale i minulého umění organizuje od padesátých let Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně, reprezentované týmem pracovníků v čele s malířem Otokarem Zelenkou.

Pozdějším druhým centrem výtvarného umění se stává umělecké školství – založení výtvarného oboru Lidové školy umění v Novém Jičíně v r.1960 za působení prof. Františka Svačiny a od r.1970 manželů Zemánkových. Za období padesáti let toto umělecké učiliště položilo výtvarné základy stovkám studentů, z nichž pochopitelně

menší část, ta nejtalentovanější, pokračovala ve studiu na středních a vysokých školách uměleckého směru, fakultách teorie umění a fakultách architektury. Absolventi těchto škol se blíží ke dvěma stovkám a každý rok přibývají další. Ti s praktičtějším zaměřením nacházejí uplatnění v projekčních kancelářích, reklamních agenturách, uměleckém školství. Ale nepotřebuje naše krajina, město kulturně citlivou a kreativní populaci, která se bude umět chovat a cítit v souvislostech historických i současných, uplatnit se ve veřejném životě? Nepotřebuje město generaci, která bude mít příležitost spoluvytvářet život ve městě, zanechat stopy nejen tvůrce ale jeho generalizujícího pocitu a generačního pohledu stejně tak, jak ji zde zanechali předchůdci Veith, Kolig, Zelenka? Vyzývám kulturní instituce města vstřícně uvítat a podporovat tuto snahu. Překročte, představitelé města, regionální hranice v duchu zmiňovaných tradic. Přijměte osobní zodpovědnost, tak jak umělec denně nese svoji kůži na trh. Protože jak se žije absolventům umění v diktatuře ekonomie? Robin Květoň, absolvent fakulty umění Ostravské university, roznáší pivo ve Walesu, absolventka Akademie výtvarného umění v Bratislavě, talentovaná Šárka Hyklová, prodává v McDonaldu v Bavorsku, ostatním pracovní úřad může nabídnout místa tak v call centrech telekomunikačních společností. Že tato situace není jen naše specifikum, dokazuje případ Muzea v Naetschi, rakouských Korutanech. Anton Kolig se na důchod vrací do rodiště své ženy, obce Naetsch. Zde zakládá spolek výtvarných umělců Naetschský kruh. Tuto aktivitu zastřešuje vzniklé Muzeum v Naetschi, které chová ve své galerii řadu obrazů Antona Koliga a po jeho smrti i jiných významných rakouských umělců. Zpráva z letošního léta je: muzeum v Naetschi by se mělo pro ekonomické důvody zavřít a ukončit svoji činnost. Sbírkou se přesunou do centra, regiony zchudnou kulturně, centra kulturně nezesílí. A to je poslední důvod k uspořádání výstavy, která se zaštituje jménem Antona Koliga. Je jakousi výzvou, napřaženou rukou k mladé generaci, akcí těla, osobním nasazením, přizváním k pokračování a k přesregionální, přesgenerační spolupráci, permanentní šanci...

Akce těla, téma výstavy oslovilo a přimělo k účasti 34 autorů, z toho 13 členů spolku výtvarných umělců Arkáda, 9 studentů a absolventů středních a vysokých škol uměleckého směru, 6 hostů domácí výtvarné scény a 4 umělce - absolventy Státní Akademie ve Stuttgartu, 1 umělce - čestného člena spolku Arkáda a UVU ČR - z Itálie Paola Dalponteho a přítomného významného korutanského sochaře Hans Petra Profunsera z Rakouska.

Úroveň vystavených prací nelze pojmovat zobecňujícím pohledem. Jen žánrová šíře od kresby, malby, grafiky, sochy, digitálního tisku, fotografie, instalace, projekce to přece nedovoluje. Přesto je třeba vyzvednout některá díla a začnu u svěžího plátna nejstaršího malíře Lud'ka Majera, jemuž nečiní potíže se začlenit i mezi nejmladší generaci. Absolutně moderně působí i přes - nebo právě pro - kreativní konzervatismus grafický design Josefa Válka, grafika mezinárodního věhlasu. I další naši členové podávají skvělé výkony a nad obvyklý rámec. Zmiňuji Pavla Strmadela, Ivana Jakeše novou Mirku Janouškovou.

Tvář, přesněji dřevěné spodní prádlo naší výstavě Akce těla dala Soňa Zemánková.

V nejmladší generaci hostů jsou jak díla klasického formátu závěsná i prostorová, kombinované techniky, projekce – prohlédněte si projekci *Šárky Hyklové!* - tak i šíře obsahová: existenciálně silné dílo *Zuzany Nevřivové*, stejně jako hravě konsumismem despektované digitální tisky *Pavla Kozubíka*, skvělý nástup sakrální tvorby *Jakuba Mertý*, černý adolescentní, přesto přesný, sebeironický vjem mládí *Anety Wilertové*, zvláštní zrcadlová reflexe *Robina Květoně*, sensitivní strukturální grafika *Gabriely Markové*, papírové objekty, ve kterých pro mne rezonují děti květin – Flower-Power *Martina Vlčka*, či ještě starší retro *Petry Zemánkové*. V kafkovském pohledu na architekturu stínů cítíme naléhavost sdělení *Lady Poulové*, dle mého názoru zde jde o nástup původní, originální tvůrčí cesty zbavené studijních vzorů a opakováním opakovaného.

Václav Houf, pedagog Fakulty výtvarných umění VUT v Brně, svou účastí dodává výstavě lesk, chtělo by se dodat, ale kdo *Václava* zná, ví, že je to neutuchající podpora a bezreciproční spoluúčast na něčem, co jej osloví, co je mu blízké. Věřím, že divákům bude blízký chaos, akce v jeho čtyřech hlavách.

Zcela individuální je vcítění zahraničních hostů, jejich participace je pro náš spolek i pro město velmi zásadní. Díla jsou přímou odezvou na naši výzvu Akce těla.

Postexpresionistická, monochromatická malba *Sebastiana Scheufelleho* v sobě jakoby zahrnovala ono prvosignální gesto informelu k jasné neokultivaci, hravé sebeironické digitálně upravené autoportréty s názvem *Censura Berny*, jsou rovněž aktuální sebereflexí, podobně jako vnitřní pohled na / do obrazu *Beaty Rygiert* Tělo, Corpus. *Beate Rygiert* je mimochodem úspěšnou spisovatelkou a nositelkou Berlínského medvěda za nerealizovaný scénář z roku 2009. Všichni tři výše zmiňovaní němečtí umělci se účastnili před pěti lety workshopu, pořádaného ZUŠ Nový Jičín, Akademií Stuttgart a Městským úřadem v Novém Jičíně rovněž na téma *Anton Kolig*. Metafyzickou – patatafyzickou tvorbu *Paola Dalponteho* není třeba naší veřejnosti příliš představovat, jako člen *Arkády* pravidelně se účastní našich výstav od roku 1994. *HansPeter Profunser* je významný žijící korutanský sochař. Jeho práce sochařské ve dřevě, kameni, kovu jsou monumentální a komorní apotheosou humanismu, pacifismu, přírody. I on upozorňuje dnes už přes jistý skepticismus na odvrácenou tvář civilizace a zdůrazňuje prapůvodní tradice.

Poděkování na závěr patří klavírnímu interpretu mladému *Filipu Chobotovi* za dnešní výkon, za realizaci a financování výstavy Muzeu Novojičínska, za nepřetržitou a nehynoucí snahu připomínat rodné kořeny Klubu rodáků a přátel města Nového Jičína. Děkuji vám za pozornost.

Vše mnou vyřčené mne ujišťuje a v duchu tradičních projevů jsem i sám sebe přesvědčil o dobrém pokračování a jasných signálech nových a přesto tradic.

Jan Zemánek
Nový Jičín
8.10.2011

Úvahy nad tématem probíhaly v letech 2010 až 2011. Po dosažení shody se koordinace projektu ujal Mgr. Jan Zemánek, který připravil a 15. ledna 2011 pronesl na zámku v Novém Jičíně vstupní inspirační přednášku na téma Anton Kolig.

Za devět měsíců poté jsme se mohli 8. října 2011 seznámit s výsledky tvůrčí práce v premiéře výstavy AKCE TĚLA.

